

"ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלוקים"

היצר הרע בא אל יוסף הצדיק ואמר לו שכדאי לך לחטוא ולחזור בתשובה כי הרי ידוע שבמקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד, ענה לו יוסף "ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת" – בשביל לחטוא לא צריך חטא גדול כל כך, וחוף מזה ש"וחטאתי לאלוקים" גם ככה חטאתי כבר.

א נקודל'ה

"וישב יעקב"

פירש רש"י, הפשתני הזה, נכנסו גמליו טעונים פשתן, הפחמי תמה, אנה יכנס כל הפשתן הזה, היה פיקח אחד משיב לו, ניצוץ אחד יוצא מהמפוח שלך ששורף את כולו, כך יעקב וכו'. ולכאורה, הפחמי שואל "אנה יכנס הפשתן" והפיקח משיב כי יישרף, וכי זו תשובה על השאלה: לשרוף? זה הרי לא פתרון ריאלי. אלא, הפשתן מרמז על המון העם שלא זכו כלל לתורה ואם כן עולה השאלה איך יזכו לשבת לעתיד לבוא בבית ה'! על כך משיב הפיקח שאפילו אדם פשוט ביותר, אם רק יתלהב לעבוד את ה' יתברך בכל להט נפשו, הרי שניצוץ קדושה זה ישרוף את כל הזוהמה עד שיגיע למדרגה גבוהה ביותר.

ר' אברהם יעקב השני מסאדיגורה

"ויראו אותו מרחוק ובטרים יקרב אליהם ויתנכלו אותו להמיתו" (לז, יח)

לפעמים כאשר שני אנשים רבים זה עם זה, אזי אם אחד מדבר עדיין עם השני, אזי יכולים לסלוח זה לזה ולראות כי כל השנאה שהיה ביניהם מיותרת ובטעות יסודה, ורק הולכי רכיל הפרידו ביניהם וממילא מתפייסים ונעשים חזרה חברים. אבל כאשר הם רבים וכל אחד מתרחק מחבירו ולא מדברים אחד עם השני, ולא שומעים את הצד של השני, אזי השנאה מתגברת והולכת וזה הפירוש "ויראו אותו מרחוק", בגלל שלא התקרבו לדבר איתו ולברר את סיבת שנאתם, על ידי זה הגיע אחר כך השנאה עד אשר "ויתנכלו אותו להמיתו"...

הרה"ק רבי יצחק מוורקי

"ותתפשהו בבגדו, ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה"

יוסף התבונן למה הגיע לו הנסיון הזה? והוא לא מצא שום סיבה "ותתפסהו" – הוא תלה את הנסיון "בבגדו" בזה שהוא שינה את לבושו מבית אבא, כמו שרש"י כותב בתחילת בפרשה "התחיל מסלסל בשעריו" וישר "ויעזב בגדו בידה" השאיר את הבגדים אצלה וינס ויצא החוצה.

ר' יחזקאל משינווא

"ויהי כדברה אל יוסף יום ולא שמע אליה"

חז"ל אומרים ש"אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו יקרא קריאת שמע" יוסף הצדיק היה בכזה מדריגה שהוא לא היה נצרך לעצה הזאת של קריאת שמע וזה מה שכתוב בפסוק "ויהי כדברה אל יוסף יום ולא שמע אליה - 'שמע' מלשון קריאת שמע – שהוא היה כל כך צדיק שלא היה נצרך לעצה הזאת לקרוא קריאת שמע.

תפארת שלמה

"בעוד שלושת ימים ישא פרעה את ראשך והשיבך על

כנך... בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך מעליך" (מ, יג-יט)

מדוע בפתרון חלומו של שר המשקים נאמר "ישא פרעה את ראשך" – ש' בניקוד סגול, ואילו בפתרון חלומו של שר האופים נאמר "ישא את ראשך מעליך" – ש' בשווא? מבארים המפרשים ע"פ מה שאמרו חז"ל "שלושה שותפים באדם: הקב"ה אביו ואמו", ומובא בספרים, כי שלושים יום לפני מותו של אדם מסיר הקב"ה את חלקו מן האדם. ואכן מי שהוא בעל מדרגה יכול לחוש כי קצו קרב, לפי תחושת חסרון השכינה שכל חייו חפפה עליו, ועתה נסתלקה ממנו. אצל שר המשקים, שחלומו נפתר לטובה, אמר יוסף: "בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך", ש' בסגול (– שלוש נקודות) לרמז שחלקם של שלושת השותפים שבאדם – עודם עליו. אבל אצל שר האופים, שחלומו נפתר לרעה, אמר יוסף: "ישא את ראשך מעליך", ש' בשווא – לרמז שמשלושת השותפים באדם נחסר חלק אחד – חלקו של הקב"ה.

לאור הנר

חנוכה

השתתפות בפרוטה

שאל פעם מישהו את ה"אבני נזר" מסוכטשוב זי"ע, מה טעם יוצא אדם ידי חובת נר חנוכה על ידי השתתפות בפרוטה עם המדליק, ואילו את ה"ארבעה כוסות" בפסח חייב אדם לקיים בעצמו ואינו יכול לצאת על ידי אחרים, השיבו ה"אבני נזר" שההסבר הוא פשוט, שהרי נר לאחד נר למאה (שבת קכב:), ניצוץ אחד של אור, לא משנה מי הדליקו, מגרש הרבה מהחושך, אבל איך יצא אדם ידי חובת שתיה בשתייתו של חבירו, כלום כוס אחד כוס למאה.

פרפראות ומעשיות

א זיס ווארט

"ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו"

אומר רש"י על הפסוק שמשום שתלה יוסף את ביטחונו בשר המשקים, נענש והיה במאסר שנתיים ימים. לכאורה מדוע יש צורך בכפילות לשון: ולא זכר... וישכחהו". הרי מי שלא זוכר – הוא שכח, אלא תירץ מהר"ם מאמשינוב שמיד כשביקש יוסף את עזרתו של שר המשקים, הבין כי עבר עבירה בכך שלא בטח בה' אלא שם מבטחו בבשר ודם, משום כך התפלל מיד לקב"ה שישכח שר המשקים את בקשתו.

המהר"ם מאמשינוב

"רשעים ביד צדיקים"

אמר ר' אלחנן ווסרמן זצ"ל, מובן מדוע רבים ביד מעטים זהו נס, אך מהו הנס ברשעים ביד צדיקים? אין כאן הרי כל חידוש ונס, הרי כך צריך להיות? אלא, הרשע, לעולם חזק יותר מהצדיק, כי הוא משתמש בכלי מלחמה ללא הגבלה וללא כל רסן והוא הורס ומשחית ללא כל בושח ורחם. ואילו הצדיק, מעשיו מחושבים ואינו נוהג באכזריות ואלימות מיותרת וייתכן שבמלחמה יגבר הרשע על הצדיק שזו היא הרי אומנותו... וראו זה פלא, דווקא הצדיקים ניצחו ב"מגרש הבית" של הרשעים... זהו אכן הנס של מסירת רשעים ביד צדיקים, כי זה הוא כמו מסירת גיבורים ביד חלשים...

ר' אלחנן ווסרמן זצ"ל

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

לכאורה חז"ל אומרים שישלוחי מצוה אינם ניזוקים, והרי יוסף היה שליח מצוה, שהלך בשליחות אביו יעקב וקיים מצות כיבוד אב, ואיך הגיע מזה לידי נזק שלבסוף נמכר למצרים!!! אלא מתרץ האור החיים הק' שמכירת יוסף אינו 'נזק', שהרי בסופו של דבר הביא רק טוב ותועלת גדולה, גם ליוסף שנעשה משנה למלך, וגם לעם ישראל שהוא זן ופרנס אותם. וכמו שאמר להם יוסף ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטבה למען עשה כיום הזה להחיות עם רב', וכך גם בחיים שלנו צריך לדעת שלפעמים הדבר נראה כנזק אך באמת הכל לטובתנו.

אור החיים הקדוש

"ולא ידע איתו מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל, והיה יוסף יפה תואר ויפה מראה" (לט, ו)

לכאורה, מה הקשר בין תחילת הפסוק לבין סוף הפסוק שהיה יוסף יפה תואר. בספר 'פה קדושי' מבאר על פי המסופר בתנ"ך שדניאל חנניה מישאל ועזריה נלקחו להיכל נבוכדנצר מלך בבל, וסירבו לאכול מן המאכלים שהביאו לפנייהם והסתפקו רק בזרעונים ובמים. שם נאמר "ומקצת ימים עשרה נראה מראיהם טוב ובריאי בשר מן כל הילדים האכלים את פת בג המלך". דהיינו, למרות שאכלו רק זרעונים ומים – נראו טוב יותר מכל האחרים שאכלו מאכלים דשנים. זהו שאומר הפסוק על יוסף: "ולא ידע איתו מאומה", יוסף סירב לאכול אצל פוטיפר שום דבר אחר, "כי אם את הלחם אשר הוא אוכל", רק לחם הסכים להביא אל פיו, ואף על פי כן "ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה".

במחשבה תחילה

"ויגער בו אביו... ואביו שמר את הדבר" (לז, י-יא)

חז"ל אומרים בגמ' ברכות 'חלמא טבא חדויה מסתייה', פירוש הדבר שאם חלם האדם חלום טוב והוא שמח מחלומה הטוב, עלול החלום שלא יתקיים כלל, כי עצם השמחה שיש לו מהחלום, בזה אכל כבר את הטוב שרצו לתת לו מן השמים. בזה יובן מה שגער בו אביו, כי יעקב ידע שהחלום יתקיים, לכן גער בו ואמר איך אתה חושב שהחלום הזה אמת הוא, והלא אמך כבר מתה, ומזה ראייה שאין בחלום ממש ואין לך על מה לשמוח. ומסיים הכתוב, למה גער בו, משום "ואביו שמר את הדבר", שהיה מצפה שיתקיים החלום למעשה, לכן גער בו שלא ישמח עכשיו.

ישמח משה